

Sygn. akt II UK 255/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku P. Spółki z o.o.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
przy udziale zainteresowanego M.L.
o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 12 grudnia 2013 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację P. Spółki z o.o. (dalej także płatnik) od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 8 maja 2013 r., oddalającego odwołanie Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 września 2011 r.,

odmawiającej wydania zaświadczenia potwierdzającego, że zainteresowany M. L. w okresie wykonywania pracy we Francji od dnia 16 listopada 2010 r. do dnia 3 kwietnia 2011 r. podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Według ustaleń faktycznych, wnioskodawca jest agencją pracy tymczasowej i zajmuje się m.in. działalnością związaną z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników, udostępnianiem wykwalifikowanych pracowników przedsiębiorstwom z krajów UE w branżach: budowlanej, konstrukcyjnej oraz turystycznej. Prowadzi w tym celu działalność rekrutacyjną, logistyczną i administracyjną. Płatnik złożył wniosek o poświadczenie dokumentów o ustawodawstwie właściwym dla zainteresowanego w związku z czasowym delegowaniem go do pracy na terytorium Francji. M. L. był zatrudniony u płatnika kilkakrotnie, w okresach od dnia 19 listopada 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r., od dnia 15 września 2008 r. do dnia 21 grudnia 2008 r., od dnia 6 stycznia 2009 r. do dnia 8 marca 2009 r., od dnia 9 marca 2009 r. do dnia 16 marca 2009 r., od dnia 13 marca 2009 r. do dnia 5 maja 2009 r., od dnia 6 maja 2009 r. do dnia 28 czerwca 2009 r., od dnia 1 marca 2010 r. do dnia 28 marca 2010 r., od dnia 29 marca 2010 r. do dnia 18 czerwca 2010 r. na podstawie umów o pracę na czas określony. W ramach umów był delegowany do pracy we Francji. Nigdy nie pracował w kraju na rzecz P. Sp. zo. o. Ostatnią umowę o pracę z płatnikiem zawarł w dniu 16 listopada 2010 r. do dnia 3 kwietnia 2011 r. i został delegowany do pracy we Francji. Miał wykonywać pracę jako malarz za wynagrodzenie 500 euro miesięcznie. Zainteresowany nie figuruje w ewidencji osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników, nie był uprawniony do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w B., nie figuruje jako członek rodziny zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego. Aktualnie jest zarejestrowany w PUP w B. od dnia 27 grudnia 2012 r. do nadal ze statusem osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku w okresie od dnia 28 marca 2013 r. do dnia 27 grudnia 2013 r.

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację płatnika dzieląc ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i zapadłe orzeczenie, w którym wskazano, że przepisy wprowadzające wyjątek od zasady terytorialności określonej

w art. 11 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2004.166.1 ze zm.), tj. art. 12 ust. 1 tego aktu oraz art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2009.284.1 ze zm.), należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Przesłanka podlegania ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca osoby oddelegowanej (w sprawie - państwa polskiego) jest związana z realnym podleganiem ubezpieczeniu bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia w innym państwie członkowskim. Sam pobyt zainteresowanego w Polsce, bezpośrednio przed wysłaniem go do Francji, nie wypełnia warunku podlegania ustawodawstwu polskiemu. Natomiast z ustaleń poczynionych w sprawie wynikało, że zainteresowany w okresie miesiąca poprzedzającego czas delegacji do pracy nie podlegał ubezpieczeniom społecznym w Polsce, zainteresowany był w okresie od dnia 28 czerwca 2010 r. do dnia 18 lipca 2010 r. zarejestrowany jako bezrobotny po czym z dniem 19 lipca 2010 r. utracił status bezrobotnego podejmując pracę, nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, nie podlegał więc tym ubezpieczeniom bezpośrednio przed delegowaniem do pracy na terenie Francji.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik płatnika, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przez ich niezastosowanie i nieprawidłową wykładnię warunku bezpośredniego podlegania przez pracownika przed oddelegowaniem ustawodawstwu państwa, w którym pracodawca ma siedzibę, czego następstwem było przyjęcie, że zainteresowany nie podlegał bezpośrednio przez oddelegowaniem polskiemu ustawodawstwu w zakresie systemu zabezpieczeń społecznych. Pełnomocnik płatnika wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

Sądowi Apelacyjnemu, o przeprowadzenie rozprawy, orzeczenie o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego oraz o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie ma uzasadnionych podstaw i stąd podlega oddaleniu.

Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), jeżeli skarga kasacyjna nie zarzuca (tak jak w tym przypadku) naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów postępowania (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Oznacza to w okolicznościach sprawy, że wiążące jest ustalenie, według którego zainteresowany w okresie miesiąca poprzedzającego czas delegacji do pracy nie podlegał ubezpieczeniom społecznym w Polsce,

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że dla uznania, iż konkretna osoba podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego w rozumieniu art. 12 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz art. 14 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonania pierwszego z wymienionych Rozporządzeń, konieczne jest podleganie przez tę osobę ubezpieczeniu, przy czym nie chodzi tu tylko o podleganie ubezpieczeniu społecznemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), np. z tytułu pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej, czy też z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, ale również o podleganie ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.). Innymi słowy wymóg pozostania w polskim systemie ubezpieczeń społecznych przez osobę zatrudnioną przez polskiego pracodawcę w celu

oddelegowania jej do wykonywania pracy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, określony jako podleganie bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca, oznacza posiadanie przez pracownika w okresie poprzedzającym delegowanie statusu ubezpieczonego w Polsce. Nie budzi wątpliwości podobieństwo poprzedniej regulacji rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.E.L. 1971 Nr 149, poz. 2 ze zm.) oraz obecnie obowiązujących rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. i nr 987/2009 z 16 września 2009 r. w zakresie podstawowych zasad koordynacji ubezpieczeń społecznych, czyli podlegania tylko jednemu systemowi ubezpieczenia społecznego i to w kraju, w którym praca jest wykonywana, co wymaga uprzedniego podlegania ubezpieczeniu społecznemu według ustawodawstwa pierwszego państwa członkowskiego (w którym pracodawca normalnie prowadzi swoją działalność). Przesądzające znaczenie ma zatem realne (faktyczne) ubezpieczenie przed delegowaniem. Tłumaczy to warunek podlegania ubezpieczeniom społecznym państwa, w którym pracodawca delegujący prowadzi swą działalność (por. np. wyroki z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13, OSNP 2014 nr 5, poz.73) i z dnia 2 października 2013 r., II UK 170/13, OSNP 2014 nr 12, poz.171).

Powyższe trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, stąd gdy zarzuty skargi okazały się nieuprawnione, należało orzec jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.